

Rolvsøy

Det har vært mange bosteder på Rolvsøy. Det eldste av disse i etterkant av rikssamlingen er Tufjord, som ligger på øyas vestside. Trollfjorden, på nordsiden, mot Ingøy, ble opprettet omkring 1650 og kom som et resultat av økonomiske nedgangstider på ytterkysten av Finnmark. Her lå det også en hvalstasjon først på 1900-tallet. Valfjord ble dannet i 1724 og Gunnarnes fikk en fast befolkning i andre halvdel av 1700-tallet selv om ressursene på stedet alt lenge hadde blitt utnyttet. I Rolvsøyhamn stod et stort fiskebruk og handelshus fra omkring år 1850 og bostedet var attraktivt helt til siste verdenskrig.

Tufjord

Tufjord har røtter helt tilbake til 13-1400-tallet og var en del av den norske verbosettingen på ytterkysten av Finnmark. I 1520 bodde det 75 innbyggere i været og i 1631 om lag 40.

I 1594 hadde Tufjord vært tilknyttet Mefjord prestegjeld. I 1601 ble fiskeværet lagt under Ingøy prestegjeld.

Det stod trolig en kirke i Tufjord på 1500-tallet selv om ikke dette nevnes i Reformatsen av 1589. Fra 1610 var Tufjord skippersete i Ingøy prestegjeld. Men nedgangstider fra 1620 medførte at skipperstanden forsvant fra Kyst-Finnmark omkring 1630. Når det ble krise i fiskerinæringa fra 1620 ble Tufjord spesielt hardt rammet ettersom det var elendige vilkår for februk der. Tufjord ble

følgelig lagt øde omkring 1640 og tre familier flyttet til Trollfjord, der de fant bedre betingelser for februk.

Mellom 1701 og 1734 bodde det en og to familier i Tufjord. Mellom 1735 og 1787 lå Tufjord øde, men på 1800-tallet ble bostedet atter bebodd.

Etter siste krig ble Tufjord adoptert av Tønsberg som et ledd i gjenreisningen av Finnmark. Både brakker, ovner, lamper, bord og stoler o.a. ble brakt til Tufjord med båt sørfra. I tillegg ankom flere bygningsarbeidere.

Rolvsøyhamn

Rolvsøyhamn ligger på Rolvsøyas sørøstside.

Bosettingen fra nyere tid kan festes til omkring 1880. Johnsen startet med handel- og fiskekjøp mens hans sønn overtok og drev virksomheten til 1944. Seiproduksjonen var primærvirksomhet på bruket.

Det lå gode seifelt like i nærheten, i Rolvsøysundet og større båter landet følgelig

fiskefangsten i Rolvsøyhamn. Det var følgelig nok arbeide for stedets 70 innbyggere. Faktisk var det nødvendig å importere arbeidskraft i vår- og sommersesongen. På grunn av langgrunner måtte bedriften benytte føringsprammer for å få brakt fisken til anlegget.

De store mengder innkjøpt sei medførte at Rolvsøy-hamn fikk anløp av Hamburgerruten, et stort frakte-fartøy som ankom for å hente tørrfisken. Skolebarna gikk på Gunnarnes skole inntil 1939. deretter ble de overflyttet til Tufjord skole. Skoleveien utgjorde faktisk om lag 20 km.

Like før jul i 1925 forliste den engelske tråleren "Cardinal" ved Krykkjenes, like ved Rolvsøyhavn. Hele besetningen ble imidlertid berget og redningsmennene fikk medaljer for innsatsen.

Rolvsøyhamn ble ikke gjenreist etter siste krig.

Johnsenbruket i Rolvsøyhamn

Opprinnelig kom Enok Johnsen til Kyst-Finnmark som den første ansatte fyrforvalter på Fruholmen i 1866. Han var født på Frosta i Trøndelag i 1823.

Tidligere hadde han vært både baker, sagbruksarbeider og hattemaker. I tillegg var han kjent med forholda i Finnmark ettersom han hadde vært med jekter og drevet med fiskekjøp.

Enok og kona Karen var kvekere og kom følgelig ofte i konflikt med statskirken.

Enok leide holmene innover mot Mafjorden. Han gjorde mange uheldige kjøp og i 1873 ble han sittende med eiendommen og fiskebruket i

Rolvsøyhavn. Tross dårlig økonomi greide Johnsen med sin store familie å overvinne de økonomiske vanskelighetene familien hadde kommet i.

Enok Johnsen hadde mange tillitsverv for det offentlige, bl.a. var han postfører, poståpner, dampskipsekspeditor og fiskerioppsynsbetjent. En tid var han faktisk ordfører for Venstre. Enok Johnsen døde i Rolvsøyhavn den 12. desember 1906.